

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ MỐI QUAN HỆ GIỮA TÀI VÀ ĐỨC

DÀN Ý NGHỊ LUẬN MỐI QUAN HỆ GIỮA TÀI VÀ ĐỨC

1. Mở bài

- Đưa ra vấn đề nghị luận
- Nhận xét chung của em về vấn đề

Gợi ý:

- Các em có thể đưa câu nói của chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”.
- Khẳng định mối quan hệ giữa đức và tài rất quan trọng, để trở thành một công dân có ích cho xã hội, con người cần rèn luyện cho mình cả hai giá trị cơ bản đó.

2. Thân bài

a) Giải thích vấn đề

- Tài: là trình độ, năng lực, khả năng sáng tạo của con người.
- Đức: là phẩm chất và nhân cách của con người.
- Tài và đức thể hiện vẻ đẹp nhân cách của con người.

b) Bàn luận vấn đề

(1) Biểu hiện của tài và đức:

– Tài được thể hiện qua khả năng của con người về một hoặc nhiều lĩnh vực nào đó trong xã hội. Người có tài là người có khả năng làm tốt một việc hoặc nhiều việc. Công việc ấy phải làm được nó và làm thật đẹp thật tốt thì mới gọi được là tài. Còn có những con người biết nhiều, làm tốt được nhiều công việc thì người đó là người đa tài, tức là có nhiều khả năng để làm tốt nhiều việc.

– Đức là đạo đức của một con người. Nói rõ hơn thì nó là những quy tắc chuẩn mực xã hội phù hợp với những đạo lý sống trên đời giữa người với người. Người có đạo đức là người luôn biết sống đúng với những cái được gọi là đẹp nhất. Nói cách khác người có đạo đức luôn có một tấm lòng lương thiện.

– Biểu hiện của người có tài có đức trong xã hội: Các nhà bác học có tài có tâm có những phát kiến vĩ đại vì con người, giúp cho sự phát triển của loài người... Dù ở bất kì lĩnh vực nào, con người tài đức đều mang lại những lợi ích nhất định cho loài người.

(2) Mối quan hệ giữa tài và đức

– Hai khái niệm đức và tài có quan hệ chặt chẽ với nhau, thống nhất với nhau trong một con người. Nói cách khác thì yếu tố để làm nên một con người có ích cho chính bản thân, gia đình, bạn bè và đất nước phải là một con người có tài và có đức.

+ Chú trọng tài mà không quan tâm đến đức sẽ dẫn tới lệch lạc trong suy nghĩ và hành động, thiếu sự phấn đấu, tu dưỡng và rèn luyện của bản thân; thậm chí sẽ dẫn tới suy nghĩ và hành động gây hại cho cộng đồng và xã hội.

+ Chỉ lo phấn đấu tu dưỡng đức mà không quan tâm đến việc nâng cao trình độ, năng lực và khả năng sáng tạo của bản thân thì cũng không thể đóng góp nhiều cho cộng đồng và xã hội.

– Giải quyết mối quan hệ hài hòa, gắn bó giữa tài và đức sẽ giúp con người phát triển toàn diện và có nhiều đóng góp hữu ích cho bản thân và cho cộng đồng.

– Những người có tài và có đức sẽ được mọi người kính trọng và nể phục, là những người đóng góp được nhiều cho cộng đồng, cho sự phát triển của đất nước.

c) Rút ra bài học cho bản thân

– Nhận thức được tầm quan trọng trong mối quan hệ của tài và đức

– Bài học của bản thân: rèn đức luyện tài. Cần cố gắng học tập, tu dưỡng đạo đức, rèn luyện bản thân hoàn thiện để trở thành người có đức, có tài bởi đó là người cao quý, là hiền tài, là vốn quý của quốc gia là tiêu chuẩn của con người mới.

3. Kết bài

Dù cuộc sống có đổi thay thì mối quan hệ giữa tài và đức luôn cần thiết, nó là hai phẩm chất đáng quý, đáng trân trọng làm nên giá trị của con người.

Cố gắng trở thành người tài đức vẹn toàn để cuộc sống và những cống hiến của bạn có ý nghĩa hơn.

VĂN MẪU NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ MỐI QUAN HỆ GIỮA TÀI VÀ ĐỨC

Bài số 1

TÀI VÀ ĐỨC LÀ HAI GIÁ TRỊ CƠ BẢN CỦA CON NGƯỜI

“Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó” câu nói bất hủ của Hồ Chủ tịch luôn là bài học quý báu trong lòng người Việt Nam. Ngày nay mối quan hệ giữa đức và tài rất quan trọng, để trở thành một công dân có ích cho xã hội, con người cần rèn luyện cho mình cả hai giá trị cơ bản đó.

Chúng ta có thể hiểu “Tài” chính là tài năng, là kiến thức, là hiểu biết, là kỹ năng, kỹ xảo, là kinh nghiệm sống để con người có thể hoàn thành công việc của mình một cách tốt nhất; đặc biệt là trong những hoàn cảnh khó khăn, những tình huống phức tạp. Còn “Đức” là đạo đức, là tư cách tác phong, là lòng nhiệt tình, là những khát vọng “chân, thiện, mỹ”. Người có “đức” biết tôn trọng và bảo vệ chân lý, dám đấu tranh với sai lầm, sẵn sàng hi sinh quyền lợi cá nhân cho quyền lợi của tập thể.

Tài và đức là những phẩm chất khác nhau nhưng luôn luôn gắn bó mật thiết không thể tách rời. Có tài mà không có đức là người không trọn vẹn, bởi tài năng đó không phục vụ cái chung mà chỉ mưu cầu lợi ích cho một cá nhân thì cũng trở thành vô giá trị. Con người

ta không thể sống một mình, không thể quên đi gia đình, bạn bè, xã hội. Tài năng có thể giúp chúng ta được nhiều người nể phục nhưng thiếu đạo đức thì bản thân sẽ trở nên kiêu căng độc ác. Người không có đức là người không quan tâm đến quyền lợi của người khác.

Nếu có tài, họ cũng chỉ vun vén để có lợi cho riêng họ. Người có tài mà phản bội Tổ quốc, đi ngược lại lợi ích của tập thể thì chẳng những vô dụng mà còn có tội. Người càng có tài mà kém đạo đức thì tác hại mang đến cho gia đình, xã hội càng lớn. Nhưng nếu chỉ có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó. Có đức, có khát vọng hành động vì lợi ích của mọi người nhưng không có kiến thức, năng lực kém thì những ý định tốt cũng khó trở thành hiện thực. Tài năng giúp con người lao động có hiệu quả. Thiếu tài năng, người ta trở nên ít có tác dụng trong đời sống. Rõ ràng là giá trị con người phải bao gồm cả tài và đức. Đức và tài bổ sung, hỗ trợ cho nhau thì con người mới trở nên toàn diện, mới đạt hiệu quả lao động cao và mới có ích cho bản thân và mọi người.

Đối với chúng ta đức là nền tảng giúp tài bay cao vững chắc. Không có đức tài cũng sẽ giống như một quả bóng càng bay cao lại càng dễ vỡ, càng nguy hiểm. Bên cạnh đó có tài tấm gương sáng của đức lại càng thêm tỏa sáng. Nhưng trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người không thể có cả tài và đức. Điển hình là trong gia đình vẫn còn có những người con bất hiếu, nghĩ mình có tài năng mà không coi trọng cha mẹ hay dùng tài năng của mình để làm những việc trái đạo lý, trái lương tâm. Những con người đó tài năng có lớn tới đâu thì cũng sẽ không làm được gì cũng sẽ bị người đời chê trách và phê phán.

Không ai phủ nhận một người lãnh đạo là phải có tài, chính vì họ có tài họ mới được làm lãnh đạo. Nhưng mà, để thật sự trở thành một người lãnh đạo tốt, là một tấm gương tốt thì bản thân phải biết cách lắng nghe, tìm hiểu nguyện vọng của mọi người để khuyến khích, tán dương khi người khác có điểm nổi bật thành công, hoặc để an ủi, giúp đỡ khi người gặp khó khăn, hoạn nạn và điều này thì chỉ có đức độ của người lãnh đạo mới có thể làm được. Có lẽ trong ý kiến của Hồ Chủ tịch, rõ ràng vị trí của “đức” được coi là hàng đầu, là yếu tố quyết định. Chính vì thế, thiếu “đức” con người trở thành “vô dụng”, thiếu “tài”, người ta “làm việc gì cũng khó”.

Là học sinh những chủ nhân tương lai của đất nước chúng ta cần cố gắng học tập tu dưỡng đạo đức rèn luyện bản thân hoàn thiện trở thành người có đức có tài bởi đó là người cao quý, là hiền tài, là vốn quý của quốc gia là tiêu chuẩn của con người mới như Bác Hồ hằng mơ ước.

Qua nhiều thế hệ câu nói của Bác luôn đúng với mỗi người trong cuộc sống. Nó giúp ta hiểu thêm về cách sống, hiểu về mối quan hệ song hành giữa tài và đức. Lời dạy giản dị mà sâu sắc của Bác Hồ sẽ luôn ghi sâu trong lòng mỗi người.

Bài số 2

NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ MỐI QUAN HỆ GIỮA TÀI VÀ ĐỨC: TÀI VÀ ĐỨC LÀ GÌ?

Trong cuộc sống của chúng ta thì cái tài rất quan trọng đặc biệt là xã hội hiện đại ngày nay. Những người có tài thì luôn thành đạt và phát triển. Cuộc sống hiện đại biết bao nhiêu điều mà cần phải có tài mới có thể làm được, những người có tài ấy giống như người hiền tài, là nhân tố để phát triển quyết định đến vận mệnh đất nước. Thế nhưng có tài thôi chưa đủ, cái mà ai nhắc đến tài cũng nghĩ đến đó là cái đức. Hồ Chí Minh thường nói “ Có tài mà không có đức là vô dụng”. có thể thấy cái tài và cái đức có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Vậy tài và đức là gì?

Tài là khả năng của con người về một hoặc nhiều lĩnh vực nào đó trong xã hội. Người có tài là người có khả năng làm tốt một việc hoặc nhiều việc. Công việc ấy phải làm được nó và làm thật đẹp thật tốt thì mới gọi được là tài. Ví dụ như một người thợ mộc được cho là tài khi chạm trổ được những hình phượng rồng, kim quý có hồn mềm mại và đẹp. Hay một cô giáo được coi là tài khi kiến thức về bộ môn mình dạy có nhiều và biết cách truyền đạt cho học sinh hiểu bài.

Còn có những con người biết nhiều, làm tốt được nhiều công việc thì người đó là người đa tài, tức là có nhiều khả năng để làm tốt nhiều việc. Ví dụ cho người đa tài phải nói đến Hồ Chí Minh, Bác không chỉ tìm được ra con đường cứu nước đúng đắn sáng suốt mà còn là một nhà thơ hay để lại nhiều tác phẩm cho đời. bác không những biết tiếng mẹ đẻ mà còn biết đến nhiều thứ tiếng khác nhau, làm nhiều nghề để sống. Hay bình thường hơn là những người trong cuộc sống, họ có thể vừa sáng tác thơ vừa có thể soạn nhạc, hát, đóng phim... Tóm lại tài chính là làm tốt được một hay nhiều công việc nào đó.

Vậy còn đức thì sao? Đức là đạo đức của một con người. Nói rõ hơn thì nó là những quy tắc chuẩn mực xã hội phù hợp với những đạo lí sống trên đời giữa người với người. Người có đạo đức là người luôn biết sống đúng với những cái được gọi là đẹp nhất. Nói cách khác người có đạo đức luôn có một tấm lòng lương thiện. Ví dụ như Bác Hồ là người có đức, bạn yêu thương nhân dân như chính con cháu của mình, Bác chăm lo cho thế hệ mầm non và những anh chiến sĩ ngoài rừng, thương con người không chỉ đối với dân tộc ta mà còn cả những dân tộc khác.

Hai khái niệm đức và tài ấy có quan hệ chặt chẽ với nhau, con người có tài phải được ở trong con người có đức. Nói cách khác thì yếu tố để làm nên một con người có ích cho chính bản thân, gia đình, bạn bè và đất nước phải là một con người có tài và có đức. Nó cũng chính là một trong những nguyên tắc của người cán bộ Đảng. Nếu có tài mà không có đức thì sẽ không những không giúp được lợi cho đất nước mà còn trở thành kẻ ác độc

giống như Tào Tháo thời Tam Quốc cũng thế. Tuy rất tài nhưng lại quá ác và dã man nên không được lòng dân.

Trước hết cái tài cái đức gắn liền với nhau được thể hiện ở người học sinh. Một học sinh có tài học tập giỏi thì cũng cần có đức là phải ngoan ngoãn lễ phép chứ không phải cứ ngạo mạn ta đây không nghe ai và hỗn láo được

Hay cái tài và đức thể hiện ở những người lớn cũng thế. Một doanh nhân thành đạt có tài kinh doanh buôn bán thì cũng phải có một cái đức đó là không nhập lậu, không thấy lợi nhuận trước mắt mà quên đi sự an toàn thực phẩm của những người xung quanh.

Đặc biệt tài và đức còn được thể hiện ở rất rõ và rất cần thiết đối với một người cán bộ cách mạng. Họ coi cái đức là gốc cho cái tài, nếu không có đức mà có tài thì chỉ hại cho nhân dân nhà nước mà thôi.

Qua đây ta thấy được khái niệm đức và tài là như thế nào. Đồng thời ta biết được những mối quan hệ của chúng. Người có đức có tài sẽ được người khác trân trọng kính yêu và nể phục. Còn những người có tài mà không có đức thì lại không thể làm được điều gì, trở nên vô dụng. Những người như thế dễ bị dụ dỗ mà trở thành người có hại cho đất nước. Vì vậy mỗi chúng ta không những đi học để tiếp thu tri thức mà bên cạnh đó phải xây dựng một con người có đạo đức bên trong mình.

Bài số 3

MỐI QUAN HỆ GIỮA TÀI VÀ ĐỨC: TU DƯỠNG ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG

Bác Hồ nêu cao một tấm gương sáng về tinh thần tự rèn luyện, tự học hỏi để trau dồi đạo đức và tài trí nhằm phục vụ đắc lực cho sự nghiệp cách mạng. Bác thường xuyên quan tâm đến việc tu dưỡng rèn luyện của thế hệ trẻ, một lần nói chuyện với học sinh Bác căn dặn: ‘Có tài mà không có đức là người vô dụng. Có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó’.

Trước lúc đi xa, một trong những điều Bác di chúc với toàn Đảng là chăm lo giáo dục thế hệ trẻ: ‘Đảng cần chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa ‘hồng’ vừa ‘chuyên’ (Di chúc). ‘Hong’, ‘chuyên’ tức là đức, tài, hai tiêu chuẩn cơ bản để đánh giá một con người và trở thành mục tiêu phấn đấu tu dưỡng của những người cách mạng.

Đức là đạo đức, phẩm chất nhân cách của con người và chỉ những người sống vì một mục đích đúng đắn mới có đạo đức cao cả. Đạo đức cách mạng được xây dựng trên cơ sở của một lí tưởng đẹp đẽ, sống vì lợi ích chung của cách mạng của dân tộc, không ngần ngại trước khó khăn gian khổ, sẵn sàng hi sinh cả tính mạng để thực hiện sự nghiệp giải phóng con người. Đó là những biểu hiện cao quý của đạo đức cách mạng, có đạo đức cách mạng thì có khó khăn gian khổ, thất bại cũng không sợ sệt, rụt rè, lùi bước (Bác Hồ).

Tài tức là tài năng, được biểu hiện ở năng lực trí tuệ, trình độ học vấn, sự tinh thông nghề nghiệp. Tài là sự kết hợp hài hoà của sự hiểu biết sâu sắc về lí thuyết và kĩ năng, thao tác thực hành điều luyện. Tùy theo từng nghề nghiệp chuyên môn và trình độ của mỗi người cái ‘tài’ được thể hiện một cách cụ thể nhưng suy cho cùng ‘tài’ được đánh giá ở mức độ hoàn thành và năng suất hiệu quả của công việc.

Tài và đức có những biểu hiện khác nhau nhưng chúng lại có quan hệ khăng khít trong một thể thống nhất để làm nên giá trị của một con người. Có tài phải có đức và ngược lại, nếu thiếu một trong hai mặt đó con người trở nên phiến diện, ‘què quặt’ không giúp ích cho xã hội.

"Có tài mà không có đức là người vô dụng" bởi lẽ người có tài năng mà thiếu đạo đức thì tài năng đó không phụng sự vì một mục đích cao cả, tài năng trở nên hoài phí. Hơn nữa tài năng được sử dụng như một lợi khí để thực hiện những mưu đồ cá nhân ích kỉ, cái tài đó không những trở thành ‘vô dụng’ mà còn xâm phạm đến lợi ích của cộng đồng. Người có tài mà không có đức sẽ tách mình ra khỏi tập thể, tự cao tự đại coi khinh quần chúng và trượt dài trên con đường tội lỗi dẫn đến những hành động đi ngược lại quyền lợi của nhân dân. Tài năng thực sự có ý nghĩa khi tài năng đó được hình thành và phát triển trên một nền tảng đạo đức trong sáng, cao đẹp.

Đức là quan trọng, nhưng ‘có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó’. Đúng vậy, thước đo giá trị con người là ở sự cống hiến đối với xã hội, không có tài năng, hiệu quả lao động rất hạn chế, thậm chí vì thiếu tài có thể gây ra những hiệu quả không thể lường hết. Trong thời đại ta ngày nay, trước yêu cầu phát triển ngày càng cao của khoa học kĩ thuật, tài năng đóng vai trò quyết định đối với công việc xây dựng, phát triển đất nước. Đất nước ta đặc biệt coi trọng tài năng, tạo mọi điều kiện cho tài năng cá nhân phát triển nhằm phục vụ tốt cho sự nghiệp cách mạng.

‘Hồng thắm’, ‘chuyên sâu’ trở thành mục tiêu rèn luyện phấn đấu đối với mỗi người, nhất là thế hệ trẻ. Đức là gốc, một khi cái gốc đã vững thì tài năng có điều kiện nảy nở, phát triển, ngược lại tài năng càng tô thắm thêm cái đức là biểu hiện sinh động cụ thể của đạo đức cách mạng.

Lời dạy của Bác mãi mãi là phương hướng rèn luyện, phấn đấu của tuổi trẻ. Tuổi trẻ học đường không những say mê học tập trau dồi kiến thức văn hoá mà còn không ngừng tu dưỡng đạo đức phẩm chất cách mạng để hoàn thiện nhân cách con người lao động mới: có tài, có đức.

Bài số 4

MỤC TIÊU PHẤN ĐẤU CỦA THẾ HỆ TRẺ: NGHỊ LUẬN XÃ HỘI TÀI VÀ ĐỨC

Để trở thành một con người có ích đòi hỏi sự tổng hòa của nhiều yếu tố, trong số đó có sự kết hợp của cả tài và đức. Đó là hai yếu tố cơ bản làm nên sự thành công của một con người, đồng thời cũng là mục tiêu phấn đấu rèn luyện của thế hệ trẻ.

Tài là nói tới trình độ, năng lực và khả năng sáng tạo của con người. Tài là kết quả của nhiều yếu tố: năng khiếu bẩm sinh, sự cần cù trong học tập, sự chăm chỉ rèn luyện trong lao động và cuộc sống. Người có tài có khả năng hoàn thành công việc một cách tốt nhất và sáng tạo, đặc biệt là trong hoàn cảnh khó khăn, tình huống phức tạp. Tài được biểu hiện cả trong lao động chân tay và lao động trí óc. Do vậy, người có tài thường được giao cho nhiều trọng trách công việc quan trọng. Còn đức là nói tới phẩm chất và nhân cách của con người. Đức cũng là sự tổng hợp của nhiều yếu tố: bản thân thiên phú, môi trường sinh sống, học tập trong gia đình, nhà trường xã hội, công phu trau dồi, tu dưỡng bản thân. Đức biểu hiện ở lời nói, cử chỉ, hành động của con người. Người có đức biết tôn trọng và bảo vệ chân lý, dám đấu tranh với sai lầm, sẵn sàng hy sinh quyền lợi cá nhân cho quyền lợi của tập thể.

Tài và đức là hai mặt quan trọng trong việc hoàn thiện nhân cách của con người. Vì tài năng giúp con người có tầm nhìn chiến lược, khả năng phán đoán, suy luận về hiện thực để có kế hoạch phù hợp, khả năng thực hiện công việc một cách khoa học, hiệu quả, khả năng giải quyết vấn đề... Tài năng giúp cuộc sống của người phát triển tiến bộ một cách nhanh chóng. Đức giúp con người sống tốt, có lí tưởng cao cả, có lẽ sống cao đẹp, là sức mạnh tinh thần giúp con người vượt qua khó khăn. Phẩm chất đạo đức giúp mối quan hệ giữa người và người tốt đẹp hơn, cuộc sống có chất lượng hơn. Những người tài đức vẹn toàn thật sự là những người có phẩm chất tốt đẹp và có nhiều đóng góp hữu ích cho xã hội.

Nhà nông học Lương Định Của là một tấm gương như thế. Tốt nghiệp với tấm bằng loại ưu, ông được công nhận là bác sĩ nông học. Đây là học vị cao nhất của ngành nông học Nhật Bản, kể từ thời Minh Trị thiên hoàng, và ông là người thứ 96 trên toàn nước Nhật giành được học vị này. Mặc dù được chính phủ Nhật Bản đãi ngộ nhưng với tấm lòng của một người con đất Việt, ông đã tình nguyện trở về phục vụ nền nông nghiệp của quê nhà ngay trong những năm tháng khó khăn khốc liệt nhất của cuộc chiến tranh thống nhất đất nước. Trong quá trình sống và làm việc, ông đã có nhiều cống hiến và đóng góp cho ngành công nghiệp nước nhà, nghiên cứu và lai tạo được nhiều giống cây trồng có năng suất cao. Không chỉ miệt mài nghiên cứu mà ông luôn cố gắng hòa mình vào cuộc sống và công việc trực tiếp của người nông dân vì ông hiểu rằng phải trực tiếp lội ruộng, giăng cày, bón phân, có trực tiếp hiểu hết những nỗi nhọc nhằn của người nông dân mới có thể toàn tâm toàn ý với công việc. Với cái tài và cái đức của mình, Lương Định Của đã trở thành nhà khoa học của người nông dân.

Tài và đức có mối quan hệ chặt chẽ, gắn bó mật thiết với nhau. Nếu chỉ chú trọng đến tài mà không quan tâm đến đức sẽ dễ dẫn đến sự lệch lạc trong suy nghĩ và hành động, thiếu sự phấn đấu, tu dưỡng và rèn luyện bản thân. Người có tài mà không biết đem tài để phục vụ nhân dân, làm giàu đất nước thì cái tài đó hoàn toàn vô ích. Người có tài mà chỉ nhằm thu vén lợi ích cá nhân, phản bội tổ quốc, đi ngược lại lợi ích nhân dân thì người đó

cũng trở thành vô dụng, thậm chí là có tội. Người có tài mà không có đức thường kiêu căng hợm hĩnh, thậm chí xảo quyệt, gian ngoa và dễ trở thành kẻ xấu xa; dẫn đến những suy nghĩ và hành động gây tác hại cho bản thân, cộng đồng và xã hội. Người có tài mà vô đạo đức bao nhiêu thì tác hại đối với xã hội càng lớn lao bấy nhiêu.

Một cán bộ nhà nước, tổ chức và quản lý giỏi nhưng lại tư túi, tham ô, hối lộ thì thiệt hại lớn cho tài sản xã hội chủ nghĩa. Một học sinh có khả năng học tập tốt nhưng vô kỷ luật, đạo đức kém thì trước sau gì cũng hư hỏng, không thể nào là một tấm gương sáng cho các bạn trong lớp noi theo.

Tuy nhiên nếu chỉ lo phân đấu, tu dưỡng đức mà không quan tâm đến việc nâng cao trình độ, năng lực và khả năng sáng tạo của bản thân thì cũng không thể có nhiều đóng góp tốt cho cộng đồng và xã hội. Đó là vì ngày nay, công việc hàng ngày đòi hỏi con người phải có kiến thức chuyên môn, phải thông minh, nhạy bén, nhận định công việc để nhanh chóng giải quyết có hiệu quả nhất, không có tài nhất định không làm được, công việc tất yếu sẽ đình trệ, gây thiệt hại lớn cho sản xuất và đời sống.

Người có đức thường được mọi người kính mến, quý trọng; nhưng có đức mà không có tài thường khó thực hiện được chức trách, khó hoàn thành nhiệm vụ, khó đạt kết quả cao trong công việc. Chẳng hạn như một công nhân có tác phong đạo đức tốt nhưng kỹ thuật, nghiệp vụ không am tường, thẩu đáo thì dẫn tới năng suất công việc thụt lùi. Cũng vậy, một học sinh hạnh kiểm tốt nhưng học kém thì làm sao thể hiện được sự ảnh hưởng của mình đến với các bạn khác được.

Đức và tài đều cần thiết với mỗi con người, làm nên giá trị con người. Con người nếu thiếu một trong hai giá trị trên đều là người không trọn vẹn. Đức và tài bổ sung, hỗ trợ cho nhau để con người trở thành toàn diện, đạt hiệu quả cao trong quá trình làm việc và cống hiến. Bác Hồ, vị cha già kính yêu của dân tộc là người luôn quan tâm đến việc rèn luyện nhân cách cho thế hệ trẻ.

Trong một lần nói chuyện với cán bộ, học sinh, sinh viên, Bác đã ân cần khuyên dạy: “Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”. Cách nói giản dị và cụ thể trong lời khuyên của Bác giúp ta nhận thức đúng đắn hơn về vai trò quan trọng của đức và tài trong quá trình hoàn thiện phẩm chất, nhân cách của một con người. Trong hai yếu tố ấy thì “đức” là gốc, là yếu tố quan trọng hàng đầu. “Tài” là biểu hiện cụ thể của “đức”, không có khái niệm đạo đức chung chung, tách rời hiệu quả việc làm.

Giá trị của một con người là những đóng góp hữu ích cho cộng đồng. Bên cạnh đó cần phê phán những kẻ có tài mà hợm hĩnh, kiêu căng, chỉ mưu cầu lợi ích cá nhân hoặc những người có đức nhưng tài năng, năng lực còn kém cỏi mà không chịu học tập, phấn đấu. Đức và tài đều là kết quả của nhiều yếu tố. Nếu không tu dưỡng, rèn luyện thì tài và đức đều không phát triển được và có thể trở nên mai một.

Trên cơ sở nhận thức đầy đủ về mối quan hệ giữa tài và đức, bản thân mỗi chúng ta phải biết trau dồi, rèn luyện bản thân cả về trình độ, năng lực và phẩm chất để thật sự trở thành người lao động toàn diện, có ích cho đất nước.

